

Apel polskich naukowców do Trybunału Konstytucyjnego w sprawie prawnej ochrony życia dzieci poczętych

Data publikacji: 08.04.2019

Od kilku dekad zaobserwować można niezwykle dynamiczny postęp medycyny. Lekarze posiadają obecnie umiejętności coraz szybszego i coraz dokładniejszego diagnozowania, a także leczenia wielu zaburzeń oraz chorób. Działania te mają nierzadko miejsce już w okresie prenatalnego rozwoju człowieka. Dokładna analiza stanu zdrowia matki, a także dziecka poczętego, wsparta coraz powszechniej stosowanymi zabiegami z zakresu chirurgii prenatalnej, to z całą pewnością nowy, a zarazem unikalny rozdział w działaniach lekarzy. Jednakże obserwując rzeczywistość społeczną dostrzec można w tym kontekście dramatyczny w swoich skutkach paradoks. W parze z rozwojem metod diagnostycznych i leczniczych idzie niezrozumiała akceptacja dla pozbawiania życia nienarodzonego jeszcze dziecka, którego wyniki badań wskazują na prawdopodobieństwo istnienia poważnej choroby lub niepełnosprawności.

Jako naukowcy, badacze, humaniści, a przede wszystkim ludzie, chcemy w sposób stanowczy przeciwstawić się podobnej „eugenizacji prawa”, by użyć określenia sformułowanego przed laty przez prof. Jérôme’a Lejeune’a, który w sposób istotny przyczynił się do odkrycia przyczyn pojawienia się u dzieci Zespołu Downa. Zapoznając się nie tylko z zagranicznymi, ale również polskimi statystykami przedstawianymi przez Ministerstwo Zdrowia dostrzec należy, iż to właśnie dzieci, u których na prenatalnym etapie rozwoju wykryto prawdopodobieństwo podobnego lub innego zaburzenia genetycznego, znajdują się w szczególnym niebezpieczeństwie pozbawienia ich życia. Taki stan rzeczy wymaga natychmiastowej zmiany w kierunku zapewnienia poszanowania prawnej ochrony życia każdego dziecka, także niepełnosprawnego lub podejrzanego o poważną chorobę. Podobna zmiana jest również niezbędna z uwagi na sytuację kobiet, których zdrowie prokreacyjne jest w sposób istotny narażone na negatywne, psychosomatyczne skutki ewentualnej aborcji.

W 2019 r. obchodzić będziemy 30. rocznicę przyjęcia przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych Konwencji o prawach dziecka. Akt ten – o czym chcemy wyraźnie przypomnieć – powstał z inicjatywy Polski. W jego preambule bezpośrednio zaznaczono, że: „dziecko, z uwagi na swoją niedojrzałość fizyczną oraz umysłową, wymaga szczególnej opieki i troski, w tym właściwej ochrony prawnej, zarówno przed, jak i po urodzeniu”.^[1] Mając to na uwadze, polski prawodawca w ustawie o Rzeczniku

Praw Dziecka zdefiniował dziecko jako istotę ludzką „od poczęcia do osiągnięcia pełnoletności.” Nie można w tym miejscu zapomnieć, iż Konstytucja RP z 2 kwietnia 1997 r. w art. 68 ust. 3 wskazuje, że „władze publiczne są obowiązane do zapewnienia szczególnej opieki zdrowotnej dzieciom, kobietom ciężarnym, osobom niepełnosprawnym”. Niepełnosprawne dzieci zasługują zatem na szczególną – tak medyczną jak i prawną – ochronę zarówno przed, jak i po narodzeniu. Standard ten zbieżny jest ze stanowiskiem wyrażonym przez Trybunał Konstytucyjny, który w orzeczeniu z 28 maja 1997r. (K 26/96) stwierdził: „Wartość konstytucyjnie chronionego dobra prawnego jakim jest życie ludzkie, w tym życie rozwijające się w fazie prenatalnej, nie może być różnicowana. Brak jest bowiem dostatecznie precyzyjnych i uzasadnionych kryteriów pozwalających na dokonanie takiego zróżnicowania w zależności od fazy rozwojowej ludzkiego życia. Od momentu powstania życie ludzkie staje się więc wartością chronioną konstytucyjnie. Dotyczy to także fazy prenatalnej.”^[2]

Obserwując krajową rzeczywistość dojść trzeba do wniosku, iż wynikające z prawa międzynarodowego i Konstytucji standardy poszanowania ludzkiego życia oraz gwarancje jego ochrony są w sposób szczególny naruszane poprzez utrzymywanie się w polskim porządku prawnym domniemania konstytucyjności eugenicznej przesłanki niekaralności aborcji, o której mowa w art. 4a ustawy o planowaniu rodziny.^[3] Unormowanie to zezwala na pozbawienie życia dziecka poczętego, u którego wystąpi podejrzenie niepełnosprawności lub ciężkiej choroby. **Jest to jedyna w polskim systemie prawnym sytuacja, w której to postawiona przez lekarza diagnoza choroby staje się podstawą zakończenia życia pacjenta. Choroba, nawet nieuleczalna, nie jest usprawiedliwieniem dla zabicia pacjenta. Uważamy, iż istnienie podobnego rozwiązania nie tylko świadczy o odejściu od elementarnych zasad uniwersalnej etyki („nie będziesz zabijał”), lecz przede wszystkim stanowi jaskrawy przykład naruszenia konstytucyjnych praw dziecka do życia, rozwoju oraz opieki medycznej.**

Należy w tym miejscu przypomnieć, że 27 października 2017r. grupa 107 posłów złożyła do Trybunału Konstytucyjnego wnioski o zbadanie zgodności z Konstytucją przepisów ustawy o planowaniu rodziny, wyłączających karalność przeprowadzenia aborcji eugenicznej, w wyniku której co roku traci życie w naszym kraju ponad tysiąc dzieci.

Jako obywatele Polski oraz pracujący na Jej rzecz naukowcy chcemy stanowczo podkreślić, iż istnienie w naszym kraju przepisów zezwalających na podobne działanie stanowi odejście od fundamentalnych standardów poszanowania godności człowieka, z czym w żadnej mierze nie możemy się zgodzić.

Apelujemy zatem do Trybunału Konstytucyjnego oraz wszystkich Sędziów Trybunału o niezwłoczne podjęcie działań mających na celu rozpatrzenie wniosku grupy posłów o zbadanie zgodności z polską ustawą zasadniczą zaskarżonych przepisów ustawy o planowaniu rodziny. Jako osoby szanujące przyrodzoną godność człowieka od chwili poczęcia do naturalnej śmierci czujemy się w obowiązku, by wyrazić nasze przekonanie, iż niezbędne jest podjęcie działań zmierzających do pełnej, prawnej ochrony życia dzieci poczętych, w tym w szczególności dzieci, u których wykryto

zaburzenia uniemożliwiający lub utrudniający im samodzielne funkcjonowanie. Mając świadomość konieczności systemowego wsparcia osób niepełnosprawnych oraz ich rodzin i bliskich chcemy zaznaczyć, że pierwszym krokiem w tym kierunku będzie wprowadzenie zakazu przeprowadzania w Polsce aborcji eugenicznej, w sposób bezpośredni naruszającej prawo dziecka do życia. Jesteśmy do tego w sposób szczególny zobowiązani jako obywatele kraju, który przed laty rozpoczął globalną dyskusję na temat konieczności uchwalenia Konwencji o Prawach Dziecka.

Lista Sygnatariuszy apelu:

Prof. zw. dr hab. Adam Strzembos, prawnik, b. Pierwszy Prezes Sądu Najwyższego,
Prof. zw. dr hab. Elżbieta Mycielska- Dowgiałło, geograf,
Prof. zw. dr hab. inż. Dominik Sankowski, informatyk,
Prof. zw. dr hab. Włodzimierz Bojarski, inżynier
Prof. zw. dr hab. Jacek Bartyzel, politolog,
Prof. zw. dr hab. Grzegorz Kucharczyk, historyk
Prof. zw. dr hab. Krystyna Ostrowska, psycholog, kryminolog,
Prof. zw. dr hab. n. med. Piotr Rieske, analityk medyczny, biotechnolog,
Prof. zw. dr hab. n. med. Alina Midro, lekarz,
Prof. zw. dr hab. n. med. Bogdan Chazan, lekarz,
Prof. zw. dr hab. n. med. Władysław Sinkiewicz, lekarz,
Prof. zw. dr hab. Józef Budzyński, filolog klasyczny,
Prof. zw. dr hab. Piotr Jaroszyński, filozof,
Prof. zw. dr hab. Michał Wojciechowski, teolog,
Ks. prof. zw. dr hab. Tadeusz Biesaga, teolog, bioetyk,
Ks. prof. zw. dr hab. Paweł Bortkiewicz, teolog, etyk,
Ks. prof. zw. dr hab. Marian Machinek, teolog, bioetyk,
Ks. prof. zw. dr hab. Tadeusz Guz, teolog, filozof,
Prof. zw. dr hab. Krystyna Chałas, pedagog,
Prof. nadzw. dr hab. Marek Budajczak, pedagog,
Ks. prof. nadzw. dr hab. Tomasz Kraj, teolog, bioetyk,
Prof. nadzw. dr hab. Andrzej Szymański, prawnik,
Prof. nadzw. dr hab. n. med. Małgorzata Krajnik, lekarz,
Prof. nadzw. dr hab. n. med. Ewa Dmoch- Gajzlerska, lekarz,
Prof. nadzw. dr hab. Krzysztof Wielecki, socjolog,
Prof. nadzw. dr hab. Ewa Budzyńska, psycholog, socjolog,
Prof. nadzw. dr hab. Małgorzata Suświłło, pedagog,
Prof. nadzw. dr hab. Piotr T. Nowakowski, pedagog,
Prof. nadzw. dr hab. Grażyna Horbaczewska, matematyk,
Prof. nadzw. dr hab. n. med. Tadeusz Pietrucha, biolog, biotechnolog,
Prof. nadzw. dr hab. Zdzisława Kobylińska, etyk, filozof, medioznawca,
Prof. nadzw. dr hab. Bartosz Jastrzębski, filozof, kulturoznawca
Prof. nadzw. dr hab. Tadeusz Marczak, historyk
Dr hab. Beata Ecler-Nocoń, pedagog,
Dr hab. Wojciech Pospiech, specjalista muzykoterapii,
Dr hab. n. med. Anna Sinkiewicz, lekarz,
Dr hab. n. med. Joanna Smyczynska, lekarz,
Dr hab. Andrzej Lewandowicz, lekarz, chemik,
Dr hab. n. med. Paweł Majak, lekarz,
Dr hab. n. med. Barbara Panasiuk, lekarz,
Dr hab. n. med. Bogusława Luzak, biolog,
Dr hab. Andrzej Bobiec, biolog
Dr hab. Maciej Bartos, biolog,
Dr hab. n. med. Jacek Golański, analityk medyczny,
Dr hab. Bogusława Pietrzak, farmaceuta,
Dr hab. Krzysztof Motyka, socjolog, filozof, prawnik,
Dr hab. Ryszard Polak, filozof
Dr hab. Paweł Skrzydlewski, filozof
Dr hab. Marek Czachorowski, filozof
Dr hab. Halina Dudala, historyk,
Dr hab. Krzysztof Kaczmarek, historyk
Dr hab. Jacek Kowalski, historyk sztuki
Dr hab. Witold Tyborowski, historyk
Ks. dr hab. Andrzej Pryba, teolog,

Dr hab. inż. Tadeusz Franciszek Sadowski, specjalista agronomii,
Dr hab. Agnieszka Pyrzyńska, prawnik
Dr n. med. Jennifer Castañeda, lekarz,
Dr n. med. Łukasz Cichocki, lekarz,
Dr n. med. Joanna Maria Majak, lekarz,
Dr n. med. Bogumiła Kempieńska Mirosławska, lekarz,
Dr n. med. Tadeusz Midro, lekarz,
Dr n. med. Magdalena Wąsek- Buko, lekarz,
Dr n. med. Piotr Kupnicki, lekarz,
Dr n. med. Dorota Kupnicka, lekarz,
Dr n. med. Marcin Dominiak, lekarz, prawnik,
Dr Krzysztof Wąsowski, prawnik,
Dr Krzysztof Koźmiński. Prawnik,
Dr Michał Skwarzyński, prawnik,
Dr Marcin Stębel, prawnik,
Dr Tomasz Strzałkowski, prawnik
Dr Tymoteusz Zych, prawnik,
Dr Marcin Olszówka, prawnik,
Dr Przemysław Czechowski, prawnik,
Dr Aldona Ciborowska, prawnik,
Dr Bartosz Lewandowski, prawnik,
Dr Olgierd Pankiewicz, prawnik,
Ks. dr Jarosław Krzewicki, prawnik, teolog,
Ks. dr Przemysław Góra, prawnik, teolog,
Dr Jarosław Poteraj, ekonomista
Dr Cezary Mech, ekonomista
Dr Helena Czakowska, ekonomista,
Dr Piotr Siembida, ekonomista, socjolog,
Dr Justyna Maciaszek, socjolog,
Dr Błażej Kmiecik, socjolog, bioetyk, pedagog specjalny,
Dr Beata Janeczko, socjolog,
Dr Paweł Woś, fizyk.
Dr inż. Adrian Nocoń, inżynier elektrotechnik,
Dr inż. Wojciech Pawlak, specjalista inżynierii materiałów,
Dr Grzegorz Bies, nauk technicznych
Dr inż. Piotr Jasiński, inżynier mechanik,
Dr Antonina Karpowicz- Zbińkowska, teolog muzyki
Ks. dr Rafał Grabowski, teolog,
Dr Włodzimierz Wieczorek, teolog,
Dr Alena Androsik, teolog
Dr Elżbieta Wiater, teolog,
Dr Bawer Aondo -Akaa, teolog,
Dr Tomasz Dekert, religioznawca
Dr Konrad Henning, politolog,
Dr Michał Rulski, politolog,
Dr Paweł Momro, politolog
Dr Marcin Jędrzejczak, politolog
Dr Hubert Horbaczewski, politolog, historyk,
Dr Paweł Milcarek, historyk, filozof,
Dr Bartłomiej Dźwigala, historyk
Dr Justyna Melonowska, filozof, psycholog
Dr Renata Kleszcz- Szczyba, psycholog,
Dr Sabina Zalewska, psycholog rodzinny, pedagog,
Dr Maciej Reda, filolog anglista
Dr Marek Kawa, lingwista,
S. dr Katarzyna Purska SJK, biochemik kliniczny,
Dr Agnieszka Czechowska, biolog,
Dr Jacek Lichota, biolog molekularny
Dr Michał Okliński, biotechnolog
Dr Katarzyna Bednarska- Szczepaniak, biolog,
Dr Piotr Michał Bies, matematyk
Dr Tomasz Kostrzewa, matematyk
Dr Paweł Wójcicki, matematyk
Dr Marek Foltyn, fizyk